

σιν αὐτὸν οἱ τεχνίται, καθὼς καὶ ἄλλους λίθους, οἷον τὸν ἱασπιν, τὸν χαλκηδόνιον κτλ. καὶ οὕτως ἀπατῶσι τοὺς ἀγοραστάς. Ἡ τοιαύτη ὁμῶς ἀπάτη ἀνακαλύπτεται, ἐὰν ὁ ἀχάτης θερμανθῇ, ἢ ἐὰν ἀλειφθῇ μὲ πνεῦμα ἀλινίτρου· διότι ἐντὸς μιᾶς νυκτὸς χάνει τὸ τεχνικόν του χρῶμα. Ποδὸς τούτοις γίνεται ἐκ τοῦ ὑέλου καὶ ψευδὴς ἀχάτης, παρόμοιος μὲ τὸν ἀληθινόν.

(Ἐπεται Συνέχεια.)

ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ. Ἀρθρ. 9'.

ΛΕΩΝ.

Ὁ Λέων (κοιν. Λεοντάριον, Τουρκ. Ἀρσλάν) εἶναι τὸ γενναιότατον, μεγαλοπρεπέστατον καὶ ἰσχυρότατον ὄλων τῶν τετραπόδων, διὸ καὶ βασιλεὺς αὐτῶν ἐπεκλήθη. Τὸ μῆκος αὐτοῦ εἶναι ὀκτὼ ἕως ἐννέα πόδας ἀπὸ τὴν κεφαλὴν μέχρι τῆς οὐρᾶς, τὸ δὲ ὕψος τρεῖς ἕως τέσσαρας. Τὸ χρῶμα τῶν τριχῶν του εἶναι ὑποκίτρινον εἰς τὴν ῥάχιν, ἀλλ' εἰς τὰ πλευρὰ καὶ τὴν κοιλίαν κλίνει εἰς τὸ λευκόν· ἡ κεφαλὴ του εἶναι μεγάλη καὶ δυνατὴ, καὶ κεκαλυμμένη, ὥς καὶ ὁ τράχηλός του, μὲ εἶδός τι δασείας χαίτης· οἱ ὀφθαλμοί του ζωηρότατοι καὶ κοῖλοι, καὶ ἔχουσι μεμβράναν τινά, τὴν ὁποίαν δύναται νὰ ἐπεκτείνῃ ἄνωθεν αὐτῶν, ὅταν θέλῃ, καὶ ἐκ τούτου, ὥς φαίνεται, ὑπέλαβον ὅτι κοιμᾶται μὲ ἀνοικτοὺς ὀφθαλμοὺς· τὰ ὠτά του εἶναι μικρὰ καὶ στρογγύλα, ἡ ῥίς του χονδρὰ καὶ πλατεῖα, τὸ στόμα του μέγα καὶ πολυσχισμένον, οἱ ὀδόντες του, δέκατέσσαρες τὸν ἀριθμὸν, δυνατώτατοι) ὥστε δι' αὐτῶν εἶναι ἱκανὸς νὰ συντρίβῃ καὶ σκληρότατα ὀστᾶ,) καὶ ἡ γλῶσσά του μεγάλη καὶ τραχεῖα, μὲ μικράς τινας ἀκμάς, δι' ὧν δύναται νὰ ἐκβάλλῃ τὸ αἷμα διὰ μόνου τοῦ γλειψίματος· τὸ μέτωπόν του εἶναι τετραγωνοειδές, καὶ ἔχει μεγάλας ῥίτυδας, ὅταν μάλιστα τὸ ζῶον ᾔναι

εἰς θυμὸν· οἱ πόδες τοῦ εἶναι κοντοὶ καὶ εὐκαμπτοί, καὶ οἱ μὲν ἔμπροσθεν ἔχουσι πέντε ὀξύτάτους ὄνυχας εἰς ἕκαστον δάκτυλον, οἱ δὲ ἄλλοι ἀνὰ τέσσαρας· τὰ δ' ὀπίσθιά τοῦ γενικῶς εἶναι λεπτὰ καὶ μικρά· ἡ δ' οὐρά τοῦ εἶναι ἄρκετὰ μακρὰ, σχεδὸν ἕως τέσσαρας πόδας, καὶ εἰς τὸ ἄκρον ἔχει θύσανόν τινα (φοῦταν) τριχῶν, καὶ δι' αὐτῆς δύναται νὰ ρίψῃ ἄνθρωπον κατὰ γῆς. Οἱ δὲ μύονες καὶ τὰ νεῦρά τοῦ εἶναι δυνατότατα καὶ παχύτατα. Ἔχει δὲ καὶ τὴν ὄσφρησιν καὶ τὴν ὄρασιν ὀξύτατας, βλέπει τὴν νύκτα ὡς ὁ γάτος, καὶ ἐξυπνᾷ πολλὰ ἐνωρίς.

Τὸ βρύχημα τοῦ λέοντος εἶναι πολλὰ δυνατόν, σχεδὸν ὡς μακρυνὴ βροντὴ, καὶ βρυχᾷται πέντε ἢ ἑξ φορὰς τὴν ἡμέραν, καὶ πλειότερον, ὅταν ὁ καιρὸς ᾦναι βροχερός. Ἐπειδὴ δὲ ὅταν βρυχᾷται, βάλλει κατὰ γῆς τὸ στόματός καὶ ἐπομένως ὁ ἦχος ἀκούεται ἐπίσης πανταχόθεν, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐννοήσῃ τις ποῦ εἶναι κυρίως τὸ βρυχώμενον ζῷον. Τὸ δὲ βάδισμά τοῦ εἶναι πολλὰ ἄργον καὶ μεγαλοπρεπές, ὅταν ὁμῶς ἔχῃ ν' ἀρπάξῃ τι πηδᾷ μὲ παράδοξον ταχύτητα. Ἡ δὲ δύναμις τοῦ εἶναι φυσικὰ τοσοῦτον μεγάλη, ὥστε δι' ἐνὸς κτυπήματος τοῦ ποδὸς δύναται νὰ συντρίψῃ κεφαλὴν ἵππου· Ὅθεν καὶ πολλὰ ὀλίγα τῶν ζώων δύνανται ν' ἀντισταθῶσιν εἰς τὴν μανίαν τοῦ, τὰ δὲ λοιπὰ, ἀπὸ μόνον τὸν βρυχηθμόν τοῦ φεύγουσι, φοβούμενα μὴ διασπαραχθῶσιν ἀπὸ τοὺς ὄνυχας καὶ τοὺς ὀδόντας τοῦ· δὲν εἶναι ὁμῶς τοσοῦτον σκληρὸς, εἰ μὴ ὅταν τὸν βιάζῃ ἢ πεῖνα, ὅτε καὶ ὁρμᾷ μετὰ μανίας εἰς πᾶν τὸ προσπίπτον ἔμπροσθέν τοῦ, χωρὶς νὰ δειλιᾷ διόλου διὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐχθρῶν τοῦ εἶτε ἀνθρώπων εἶτε ζώων. Ἄν δὲ εἰς τὴν ὁρμὴν τοῦ ἀπαντήσῃ ἀντίστασιν ἢ καὶ πληγωθῇ, γίνεται ἐπικινδυνωδέστερος — Ἀφρίζει, τύπτει τὰς πλευράς τοῦ μὲ τὴν οὐρανόν τοῦ, σηκώνει τὴν χαίτην τοῦ, δείχνει τοὺς ὀδόντας τοῦ, κτυπᾷ τὴν γῆν μὲ τοὺς πόδας, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ γίνονται τοσοῦτον βλοσυροὶ, ὥστε φαίνονται ὅτι ἐκβάλλ-

λουσι πῦρ, καὶ τότε ἀδύνατον εἶναι νὰ γλυτώσῃ τις ἀπὸ αὐτὸν, διότι τίποτε δὲν δύναται ν' ἀναχαιτίσῃ τὴν λίσσαν του. Ἐπειδὴ δὲ τὰ ζῶα τὸν φεύγουσιν, εἶναι βιασμένος νὰ κρύπτηται, καὶ νὰ τὰ συλλαμβάνῃ μὲ ἀπάτην καὶ πανουργίαν, ὅταν ἐξέρχονται πρὸς ζήτησιν τῆς τροφῆς των· καὶ ὅταν μὲν εἶναι νέος, ζῇ εἰς τὰς ἐρήμους καὶ τὰ δάστη μὲ πιθήκους, γαζέλλας κ τ λ. καὶ σπανίως φαίνεται τὴν ἡμέραν, ἐπειδὴ πειράζεται ἀπὸ τὸ πολὺ φῶς, ἀφοῦ δὲ γηράσῃ, μὴ θυνάμενος νὰ εὖρῃ εὐκόλως τὴν τροφήν του, ἔρχεται εἰς τοὺς δρόμους, καὶ γίνεται ἐπικινδυνωδέστατος καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἰς τὰ ζῶα. Παρατηρήθη δ' ὅτι ὅταν ᾔναι ἄνθρωποι καὶ ζῶα ὁμοῦ, ἐφορμᾷ μόνον εἰς τὰ ζῶα, φθάνει ὁμοῦς νὰ μὴν εὖρῃ ἀντίστασιν τ νη ἐκ μέρους τῶν ἀνθρώπων, διότι ἀφίνων τότε τὴν λείαν του, ζητεῖ νὰ ἐκδικηθῇ. Ἐφορμᾷ δὲ εἰς τὸ ὁποῖον μέλλει ν' ἀρπάξῃ διὰ πηδῆματος· ἀλλ' ἂν ἀποτύχῃ, λέγεται ὅτι σπανίως κάμνει καὶ δεῦτερον πηδῆμα ὅταν δὲ συλλάβῃ τι, τὸ τινάσσει πρῶτον εἰς τὴν γῆν μὲ δυνατόν βρύχημα, καὶ ἀφοῦ τὸ θανατώσῃ, ἀκολουθῶς τὸ καταξοσχίζει μὲ τοὺς ὀνυχάς του, καὶ ἔπειτα τὸ κατατρώγει συντρίβων τὰ ὀστά διὰ τῶν ὀδόντων του, καὶ καταπίνων αὐτὰ μετὰ τοῦ κρέατος. Τρώγει δὲ ὁ Λέων πολὺ διὰ μιᾶς, καὶ πίνει ὁμοίως, χορταίνων διὰ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας. Ἀγαπᾷ δὲ πρὸ παντός ἄλλου τὸν ἵππον, τὴν κάμηλον καὶ τοὺς μικροὺς ἐλέφαντας οἵτινες δὲν εἶναι ἱκανοὶ νὰ τὸν ἀντισταθῶσι διὰ τὴν ἀκόμῃ ἀδύνατόν των προβοσκίδα. Μόνος δ' ὁ Ῥινόκερως, ὁ Ἐλέφας, ὁ Ἱπποπόταμος καὶ ἡ Τίγρις ἀνθίστανται εἰς αὐτόν. Φοβεῖται δ' ὁ Λέων καὶ τὸν Ὄφιν, καὶ διὰ τοῦτο οἱ Μαῦροι ὅταν ἀπαντῶσι λέοντά τινα, καὶ δὲν ᾔναι εἰς κατάστασιν νὰ σωθῶσιν ἐκ τῶν ὀνύχων του, ἐκτυλίσσουσιν ἀμέσως τὸ κεφαλόδεσμά των, καὶ κυματίζουν αὐτὸ ἔμπροσθεν τοῦ λέοντος, μιμοίμενοι οὕτω τὰς κινήσεις τοῦ ὄφεως, τὸ ὁποῖον βλέπων ὁ λέων, ἀφίνει αὐτοὺς καὶ ἀναχωρεῖ ἀμέσως. Οἱ ἄνθρωποι

ἔφιπποι καὶ με καλοὺς κύνας ἐξέρχονται ἐνίοτε εἰς θήραν τοῦ λέοντος, ἀλλὰ τοῦτο συμβαίνει πολλάκις ἐπικίνδυνον, διότι ἅμα ὅτε φανῇ, οἱ ἵπποι καὶ οἱ κύνες μένουσιν ἀκίνητοι ἐκ τοῦ τρόμου των, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἄλλο δὲν δύνανται νὰ κάμωσιν εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, εἰμὴ νὰ καταβῶσι τοῦ ἵππου καὶ ν' ἀνάψωσι πῦρ (τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ὑπομείνη ὁ λέων)· ἂν ὅμως δὲν προφθάσωσιν εἰς τοῦτο, πλαγιάζουσιν ἡσυχῶς εἰς τὴν γῆν, καὶ τότε ὁ Λέων εὐχαριστοῦμενος εἰς τὸ ὁποῖον τὸν δεικνύουσι σέβας, ἂν δὲν ᾔῃαι πολὺ πεινασμένος, ἀναχωρεῖ χωρὶς νὰ τοὺς πειράξῃ διόλου. —Κοινῶς ὁ λέων συλλαμβάνεται με δίκτυα καὶ βρόχια· πολλάκις δὲ καὶ διὰ τῶν λάκκων, τοὺς ὁποίους ἐπὶ τούτῳ καλύπτουσι με φύλλα καὶ χόρτα. Ὅταν δὲ συλληφθῇ δύναται νὰ δαμασθῇ εὐκόλως, καὶ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τοὺς πολέμους καὶ τὸ κυνήγιον· δείχνει δὲ τότε καὶ μεγάλην κλίσιν πρὸς τὸν κύριόν του καὶ τὸν φύλακά του, καὶ μάλιστα ὅταν λάβῃ καὶ ἰδιαιτέρας παρ' αὐτῶν εὐεργεσίας.

Ἡ λέαινα δὲν διαφέρει κατ' ἄλλο τοῦ λέοντος, εἰμὴ ὅτι εἶναι μικροτέρα ἐκείνου, καὶ δὲν ἔχει χαίτην. Καὶ εἶναι μὲν ἡμερωτέρα ἐκείνου, ἀλλ' ὅταν τῆς κλέψωσι τοὺς σκύμνους της, γίνεται πολὺ ἀγριωτέρα, διὸ καὶ μόνον εἰς τὴν ἀπουσίαν αὐτῆς δύνανται νὰ τοὺς ἀρπάσωσιν· ἂν ὅμως προφθάσῃ τὸν ὅστις τοὺς ἥρπασεν, ἄλλος τρόπος σωτηρίας αὐτοῦ δὲν εἶναι, εἰμὴ ν' ἀφήσῃ ἓνα ἐξ αὐτῶν κατὰ γῆς, καὶ μέχρις οὗ νὰ τὸν μεταφέρῃ ἐκείνη εἰς τὴν κατοικίαν της, ἔχει αὐτὸς τὸν καιρὸν νὰ φύγῃ μετὰ τῶν λοιπῶν.

Εὐρίσκεται δὲ ὁ λέων εἰς τὰ νότια μέρη τῆς Ἀσίας, καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν Ἀφρικὴν, ὅπου εἶναι καὶ φοβερώτερος καὶ ὑψηλότερος. Κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους δ' εὐρίσκετο καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς ἄλλα μέρη. Ἡ ἐλάττωσις δὲ τῶν ζώων τούτων προῆλθεν ἐξαιρέτως παρὰ τῶν Ῥωμαίων, οἵτινες κατέτρεξαν αὐτὰ πολὺ, καὶ τοσοῦτον ἠδυνήθησαν νὰ τὰ καταδαμάσωσιν,

ὥστε ἐστάθησαν καὶ οἱ πρῶτοι οἵτινες τὰ ἔβαλαν νὰ σύρῳσιν ἀμάξας. Καὶ ἡ εὕρεσις δὲ τῆς πυρίτιδος τὴν ὁποίαν φοβεῖται ὁ λέων, τὸν ἠλάττωσεν εἰς πολλὰ μέρη, ὥστε πολλὰ ὀλίγοι τὴν σήμερον εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον δ' ἐξωλοθρεύθησαν ὅλως διόλου. Λέγουσι δὲ ὅτι ζῇ ὁ Λέων εἴκοσι πέντε ἕως τριάκοντα σχεδὸν ἔτη. Μὲ τὸ δέρμα του οἱ Ἴνδοὶ κάμνουσιν ἐφαπλώματα καὶ ἐπανωφόρια. Εἰς τὴν Εὐρώπην τὸ μεταχειρίζονται διὰ καλλωπισμὸν τῶν ἐφιπείων καὶ εἰς τὰ καθίσματα τῶν ἀμαξῶν. Οἱ δὲ παλαιοὶ ἥρωες μετεχειρίζοντο αὐτὸ ὡς χιτῶνα, καὶ μαρτύριον εἶναι ὁ Ἡρακλῆς ὅστις φονεύσας τὸν ἐν Νεμέᾳ λείοντα, ἐνεδύθη τὴν λεοντῆν του.

Ἡ ἱστορία γέμει πληθὺς ἀνεκδότων περὶ τοῦ Λέοντος, ἐξ ὧν τὰ μὲν δεκνύουσιν τὴν μεγάλην αὐτοῦ πρὸς τοὺς κυρίους του κλίειν, καὶ τὴν πρὸς τοὺς Εὐεργέτας του εὐγνωμοσύνην, τὰ δὲ τὴν φυσικὴν αὐτοῦ γενναιοφυχίαν καὶ τόλμην. Τινὰ ἐκ τούτων θέλομεν καταχωρήσειν ἐνταῦθα.

— Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Σταυροφορικῶν πολέμων τοῦ Λουδοβίκου Θ', βασιλέως τῆς Γαλλίας, λέγεται ὅτι Γάλλος τις εἶχε Λέοντα ὃς τις καὶ τὸν ἠκολούθει εἰς τοὺς πολέμους, καὶ ἐμάχετο πλησίον του. Εἰς τὴν ἐπιστροφὴν των, δὲν ἐστάθη τρόπος ὥστε οἱ ὄντες μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον νὰ στέρξωσι νὰ παραλάβῃ ὁμοῦ καὶ τὸν λέοντα, διὸ καὶ ἐβιάσθη νὰ τὸν ἀφήσῃ εἰς τὴν ξηράν. Ὁ Λέων ὁμῶς πιστὸς εἰς τὸν κύριόν του, ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἠκολούθησε τὸ πλοῖον μέχρις οὗ τὸν ἐπέτρεπον αἱ δυνάμεις του, ἀλλ' ἀκολούθως μὴ δυνάμενος ν' ἀνθέξῃ ἐπὶ μᾶλλον, ἔγινε θυσία τῆς πρὸς τὸν κύριόν του ἀφοσιώσεώς του.

— Λέεινά τις ἐκυριεύθη ἀπὸ δεινὸν ἀρρώστημα εἰς τὸ οὖλον, τὸ ὁποῖον τὴν ἐμπόδιζε νὰ φάγῃ. Ἐπειδὴ δ' ἀπηλπίσθησαν τὴν θεραπείαν της, ἐκβαλόντες τὴν ἄλυσόν της, τὴν ἐρρίψαν εἰς τὴν πλησίον πεδιάδα.

— Οἱ ὀφθαλμοὶ της ἦσαν ἀνοικτοί, καὶ τὸ στόμα της ἐγέμισε μυρμήκων. — Διαβάς τις κατὰ τύχην ἐκεῖθεν, ἔχυσεν ὕδωρ εἰς τὸ στόμα της, καὶ τὴν ἔδοσε

νὰ καταπίη γάλα, διὰ τοῦ ὁποίου καὶ ἰατρεύθη ἀμέσως. Ἐκτοτε δὲ ἡ λέαινα ἔδειξε μεγάλην εἰς αὐτὸν κλίσιν, καὶ ἀφέθη νὰ τὴν σύρῃ εἰς τὴν πόλιν, μὲ ἀπλοῦν σχοινίον εἰς τὸν λαιμόν.

— Κατὰ τὸ 1788 ἐστάλη ἐκ τῆς Σενεγάλης εἰς τὴν Γαλλίαν εἰς λέων μετὰ ἐνὸς συνομήλικός του κυνός, μετὰ τοῦ ὁποίου καὶ εἶχεν ἀνατραφῆν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πρώτου κυρίου των. Ἦτο δὲ τότε ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ μηνῶν. Ἡ αἰχμαλωσία τὸν ἔκαμε ν' ἀναλάβῃ ὅλην τὴν φυσικὴν του ἀγριότητα, ἥτις καὶ ἐπηυξήθη ἀκόμη, προχωρούσης τῆς ἡλικίας του· δὲν ἔλειψε μ' ὅλον τοῦτο νὰ δεικνύῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του εἰς τοὺς φύλακάς του. Ἡ φυλάκισίς του, διὰ τῆς ὁποίας ἐχάθησαν ὅλοι οἱ ἐλθόντες εἰς τὴν Γαλλίαν λέοντες, εἰς αὐτὸν δὲν ἐπροξένησε κανέν κακόν· ὀλίγον ὁμως ἔλειψε νὰ ἀπολεσθῇ ἐξ ἄλλου κινδύνου. Μία ἄκανθα ἐμβῆκεν εἰς τὸν ὄνυχά του, καὶ ἐξάπαντος ἤθελεν ἐπιφέρει τὸν θάνατόν του, ἂν δὲν ἐτέμνετο ὁ ὄνυξ, τὸ ὁποῖον ἐκεῖνος ὑπέφερε μετὰ μεγάλης πραότητος. Ἡ συνήθης αὐτοῦ τροφή ἦτο κρέας ἵππου, καὶ ἐδίδοντο εἰς αὐτὸν δέκα πέντε λίτραι καθ' ἑκάστην.—Τὸ ἀξιοπεριεργότερον τοῦ ζώου τούτου ἦτον ἡ μεγάλη φιλία καὶ ἀγάπη τὴν ὁποίαν ἐδείκνυεν εἰς τὸν συντρεφόμενον μὲ αὐτὸν κύνα. Ἐπαιζε πάντοτε μετ' αὐτοῦ, τὸν ἐλάμβανεν ἡσύχως διὰ τῶν ὀνύχων του, φυλαττόμενος μὴ τὸν πληγώσῃ. τὸν ἔφερεν ἐπὶ τῆς ῥάχεώς του, τὸν ἄφινε νὰ δαγκάνῃ τὰ ὠτά του, καὶ νὰ συμπαίξῃ μετ' αὐτοῦ, καὶ μόνον τὸ φαγητόν των τοὺς διεχώριζεν ὀλίγον. Ὁ γλυκὺς ὁμως δεσμός οὗτος διεκόπη διὰ τοῦ θανάτου τοῦ κυνός. Ὁ δὲ λέων, στερηθεὶς τοῦ εἰλικρινοῦς του φίλου, ἔπεσεν εἰς μεγάλην μελαγχολίαν, ἔχασε διόλου τὴν ὄρεξιν, καὶ αἱ δυνάμεις καὶ ἡ φωνή του ἠδυνάτισαν. Ὁ φύλαξ φοβούμενος μὴν ὑποκύψῃ εἰς τὴν λύπην, τὸν ἐπαρρησίασεν ἄλλον κύνα ὁμοιον σχεδὸν τοῦ ἐτέρου· ἀλλ' ὁ λέων εὐθὺς ὅτε τὸν ἶδεν, ὤρμησε κατ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἐπνίξε. Τελευταῖον ὁμως ἐπέτυχον νὰ τὸν κάμωσι νὰ λάβῃ τὴν

φιλίαν με ἄλλον κύνα. Ἐφόφησε δὲ ὁ λέων οὗτος τὸ γ. ἔτος τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως. Τὸ σῶμά του, γεμισθὲν ἀχύρων παρὰ τοῦ Δεσμουλίνου, φαίνεται ὡς ζῶν ἀκόμη εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς φυσικῆς Ἱστορίας.

— Διηγοῦνται δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ περὶ τοῦ λέοντος, ὅτι δηλαδὴ οἱ φύλακες συμπαίξουσι μετ' αὐτοῦ, σύρουσι τὴν γλῶσσάν του, καὶ ἐνίοτε τὸν παιδεύουσι μάλιστα. Εὐρίσκονται δὲ καὶ πολλὰ παραδείγματα τοῦ ὅτι ἔχει τὴν εὐκολίαν ν' ἀναγνωρίζῃ ἀμέσως τοὺς πρῶην φίλους του. (*) — Ἡ δὲ δύναμις του τοσαύτη εἶναι, ὥστε πολλάκις, εἰς τὸ ἀκρωτήριον τῆς Καλῆς Ἑλπίδος μάλιστα, φαίνεται εἰς τὰς ἐρήμους σηκόνων βοῦν ἢ ἄλλο παρόμοιον ζῶον μετ' αὐτὴν εὐκολίαν, ὡς ὁ γὰρ τὸς σηκώνει τὸν ποντικόν.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ἢ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ. Ἄρθρ. ε.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΟΠΟΥ [†]

Ἐξετάζοντες καταλεπτῶς τὰ ἔργα τοῦ ἀνθρωπίνου κόπου, βλέπομεν ὅτι εἰς ὅποιονδήποτε πρᾶγμα ἀναφέρεται, γενικῶς ἀπαιτεῖ τὰ τρία ταῦτα.

Τὸ πρῶτον ἀπαιτούμενον εἰς γέννησιν ὁποιοῦδήποτε εἰδικοῦ προϊόντος εἶναι ἡ μελέτη τῶν νόμων καὶ τῆς φύσεως τοῦ προϊόντος τούτου Ἡ κ λ ε ἰ ς π. χ. δὲν ἠδύνατο νὰ κατασκευασθῇ ἄνευ προηγουμένης τινὸς γνώσεως τῶν ιδιοτήτων τοῦ σιδήρου, τῆς μεθόδου τοῦ ἐξάγειν αὐτὸν ἐκ τῶν μεταλλείων, καθὼς ἀκόμη καὶ τοῦ δουλεύειν τὸ μέταλλον.

Τὸ δεῦτερον ἀπαιτούμενον εἶναι ἡ ἐφαρμογὴ τῆς γνώσεως ταύτης εἰς ὠφέλιμόν τινα σκοπόν· ὁ συμπερασμὸς δηλαδὴ ὅτι ἰδιαίτερόν τι σχῆμα διδόμενον εἰς τὸ

(*) Ὅρα καὶ Πρακτικῆς Ἠθικῆς Ἱστορίδ. Σελ. 115

(†) Διὰ τῆς λέξεως κόπος μεταφράζομεν τὴν λέξιν industrie (Φιλοπονία κυρίως), διὰ δὲ τοῦ ἐργασία τὸ travail ἢ labour.